

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petlitrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Jugoslovani in vlada.

(Govoril poslanec dr. Ploj.)

Dunaj, 30. junija.

V razpravi o začasnem državnem proračunu je poslanec dr. Ploj dne 27. junija govoril v imenu »Slovanske zveze«:

Visoka zbornica! Gospod ministrski predsednik je v seji dne 15. t. m. govoril jako odkrito, kar more le ugodno vplivati. Izjavil je: Vlada se zaveda prav dobro, da si mora šele pridobiti zaupanje visoke zbornice.

Z isto odkritostjo izjavim tudi jaz v imenu »Slovanske zveze«, da ne zaupamo tej vladi. Mi sodimo, da dovolitev četudi le začasnega proračuna ni le formalna stvar, ki naj zagotovi zakonitost državne uprave, ampak je važen izraz zaupanja.

Tega zaupanja pa mi nimamo. Nezaupanje se je rodilo vsled gotovih dogodkov, ko se je snovala sedanja vlada. In to nezaupanje se je še pomnožilo vsled zadnjih dogodkov v odseku za volilno reformo, ko je večina z nekako demonstracijo odklonila opravičeno slovensko zahtevo, namreč sedmi mandat v kmečkih občinah na Spodnjem Štajerskem. Zato bomo glasovali proti proračunskemu provizoriju.

Oprostite, ako ne govorim o proračunu. Sicer je to že večletna, ne ravno lepa navada, da se v proračunski razpravi ne govori o proračunu. Ker pa je že pozna ura in je tudi dr. Tavčar obširneje govoril o slovenskih razmerah, hočem le kratko omeniti nekatere stvari.

Program nove vlade obsega tri glavne točke, in te so: **Nagodba z Ogrji, volilna reforma in narodno vprašanje.**

Glede nagodbe z Ogrji izjavim v imenu »Slovanske zveze«, da ne stojimo v prvih vrstah nasprotnikov Ogrom. Mi ne sodimo, da je ločitev gospodarske zveze z Ogrji edina rešitev. Mi ne presojamo tega važnega vprašanja s čustvi, ampak s stališča realnih razmer in obestranskih koristi.

Kar se tiče volilne reforme, so naše stališče pojasnili naši govorniki v dotičnih razpravah. Izjavim pa v imenu »Slovanske zveze«: Naše bodoče stališče glede volilne reforme bo odvisno od tega, ali se bode določila pravična in razmeram v državi odgovarjajoča splošna in enaka pravica, ali pa na škodo Jugoslovanom in osobito Slovencem na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem.

Izid glasovanja v odseku glede števila po-

slancev in razdelitve volilnih okrajev na Štajerskem in pa domnevanje, da se utegne isto zgoditi glede Koroške in Kranjske, more nas prisiliti, da predugačimo svoje stališče, kar bode jako škodilo volilni reformi.

Gospod ministrski predsednik je naglašal v svojem današnjem govoru, da prevzame volilno reformo »sine beneficio inventarii«, kakor sta jo izdelala baron Gautsch in princ Hohenlohe. Izjavil pa je tudi danes, da vlada odobri vse kompromise, katere sklenejo stranke.

Ta izjava pa se ne strinja z ono dne 7. junija. Tedaj je rekel ministrski predsednik: »Vlada prevzame predlogo ter jo hoče tudi izvršiti.« To se pravi: Kompromis glede volilne reforme se mora skleniti.

Kdor to čita, mora sklepiti, da vlada ne volilno reformo, marveč bode tudi uporabila volilno reformo, marveč bode tudi uporabili svoj vpliv, da obveljajo opravičene zahteve posameznih narodov in strank.

Le uradniška vlada more biti na stališču, da to odobri, kar sklenejo stranke potom kompromisa. Tega pa ne more storiti vlada, ki vedno naglašala, da je parlamentarna. Taka parlamentarna vlada mora imeti svojo oporo v parlamentu, imeti mora večino, katera glasuje za opravičene zahteve. Parlamentarna vlada mora tudi v odseku za volilno reformo voditi pogajanja, uporabiti mora svoj vpliv za opravičene zahteve; ne sme pa le tega odobriti, kar slučajno sklene večina.

Na ta način je nemogoče, da bi načrt volilne reforme se izpremenil na korist Slovanom, ker imajo Nemci in Italijani zagotovljeno večino v odseku.

Tretja točka vladnega programa je **narodna sprava**. O tem se je že toliko govorilo, da ni mogoče kaj novega povedati. Jako neprijetno je dirnilo nas Jugoslovane, ko je gospod min. preds. govoril le o razmerah na severu, na Češkem, kakor da bi drugod bilo vse v najlepšem redu. Sploh je čudno, da vse vlade le tam vidijo narodni prepri in ga hočejo poravnati le ondi, kjer je najbolj razširjen.

Na jugu države se morajo Jugoslovani kruto boriti na dve strani. Boja nismo mi izvajali, ampak je bil nam vsiljen. Zato bi morala vsaka prava avstrijska vlada smatrati kot svojo posebno nalogo, da pospešuje kulturni, gospodarski in narodni razvoj Jugoslovanov, ki so glavna opora državi na jugu.

Tudi na jugu je treba nujno rešiti narodno vprašanje.

Gospod ministrski predsednik je trdil, da je treba najprej ustvariti »milje« za rešitev narodnega vprašanja. Temu popolnoma pritrđim, toda vlada bi na jugu ustvarila tak »milje«, ko bi poskrbela, da so državni uradniki povsem nepristranski ter izvršujejo državne zakone v pravem duhu tudi nasproti Jugoslovanom.

Žal, da pogrešamo to nepristranost. Prepogosto čutimo, da v tem boju državna oblast podpira naše nasprotnike in da se le prehitro ustraši terorizma naših protivnikov.

Tako z namenom politična oblastva na Spodnjem Štajerskem prezirajo slovenski jezik. Z namenom pošiljajo slovenskim občinam nemške dopise. (Medklici.) To dela navadno okrajno glavarstvo v Ptuj, kar vzbuja veliko nevoljo v okraju. Slovenski župani so sklenili na shodu, da bodo odslej vračali vse nemške dopise ali jih pošiljali namestništvu v Gradec, kjer naj jih prevajajo na slovenski jezik. (Medklici.)

To ni sovražstvo do državnih uradov, ampak samoobramba. Slovenske občine, ki dobivajo nemške dopise, imajo mnogo dela in stroškov, ker morajo županstva skrbeti za slovenski prevod, kar provzroča troške. (Poslanec Wastian: Ljudje dobro razumejo nemško! Okrajni glavar v Ptuj je strogo objektivni!)

Gospod Wastian, o tem sem obširno govoril v odseku za volilno reformo in dokazal, da kmečko prebivalstvo ne razume vseh strokovno-tehničnih izrazov v uradnih dopisih. Saj jih tudi nemški kmetje ne razumejo.

Mi zahtevamo, da državni uradniki občejejo z ljudstvom v njegovem jeziku. (Klici: Tako je!) Jaz sam sem uradnik in trdim, da so uradniki zaradi ljudstva, ne pa ljudstvo zaradi uradnikov. (Pritrjevanje. — Poslanec Wastian: Tudi mi to trdimo, toda prebivalstvo razume nemški jezik!) Prebivalstvo ne razume nemškega jezika. (Dr. Pommer ves čas brunda za hrptom.) Prosim, gospod dr. Pommer, vaše opazke glede novoslovenskega jezika so tako smešne, da vam niti ne odgovarjam. (Klici: Dobro!) Obžalujem, da mož, kakor ste vi, ponavlja te stare babje čenče. (Poslanec Povše kliče Pommerju, naj molči. Dr. Pommer pa dalje prodaja svojo neslanost.) Gospod Povše, prosim vas, ne poslušajmo dr. Pommerja, kar on gobezda o slovenskem jeziku in o slovenskem slovstvu.

Še nekaj besed o sodiščih na Koroškem. Do leta 1903 je imela slovenščina še nekaj

pravic v sodnijah. Od tedaj pa se je vse izpremenilo. Povsod prezirajo slovenski jezik v sodnijah. Odvisno je navadno le od sodnika, ali sme kmet pred sodiščem govoriti v slovenskem jeziku.

Sodnik se niti vedno ne prepriča, ali je stranka zmožna nemškega jezika. Sodnik kratko malo določi da je stranka zmožna nemščine in obravnava se vrši v nemškem jeziku. (Poslanec Gratzhofer: Vsakdo zna nemški!)

Ne govorite takih budalosti. Tudi jaz poznam koroške razmere. Kdor me pozna, ta ve, da sem v narodnih vprašanjih popolnoma nepristranski, in da ne bi trdil, česar bi ne mogel dokazati. Trdno moje prepričanje je, da se postopanje koroških sodišč ne strinja z državnimi temeljnimi zakoni, ne z jezikovnimi predpisi za koroška sodišča in ne z navadnimi pojmi rednega pravosodja.

Tudi na Primorskem ni nič boljše. Tudi tu prezirajo hrvaški in slovenski jezik. Opozarjam na interpelaciji tovariša Spinčiča, kateri je vložil dne 23. junija in danes.

Tudi v Dalmaciji še ni rešeno jezikovno vprašanje v državnih uradih. Deželni zbor je že mnogokrat soglasno zahteval hrvaški uradni jezik, toda vlada le molči. Tudi v gospodarskem oziru je Dalmacija najbolj zanemarjena. Upam, da bode sedanja vlada rešila jezikovno vprašanje v Dalmaciji ter tudi v gospodarskem oziru podpirala to deželo, ki ima toliko narodnih zakladov.

H koncu kličem vladi: Dovolj je besed, videti hočemo dejanja, kakršna mora pokazati prava avstrijska vlada vsem narodom z enako ljubeznijo in pravičnostjo. Potem si vlada pridobi zaupanje tudi Jugoslovanov. (Živahna pohvala in ploskanje.)

BOJ ZA VOLILNO PREOSNOVO.

V včerajšnji seji odseka za volilno preosnovo so prekinili podrobno razpravo o porazdelitvi volilnih okrajev in mandatov v Galiciji, da se doseže sporazumljenje med Poljaki in Rusini. Odsek se med tem časom posvetuje o načrtu glede volilne preosnove v Bukovini. Malik je predlagal, naj odsek preneha s sejami skozi osem dni, ker so terorizirali v Brnu socialni demokratje 30. junija shod nekega vsenemškega društva. Zagrozil je, da če odkloni odsek njegov predlog, bosta on in Stein motila socialdemokratskega zastopnika med njegovimi govori v odseku. Malik je pogorel s svojim predlogom. Včeraj popoldne so zborovali na Dunaju slovanski zastopniki, da dosežejo sporazumljenje med Poljaki in Rusini. Sporazumeli se še niso. Med rusinskimi in poljskimi zastopniki posreduje dr. Kramář.

LISTER.

Žalostna štiridesetletnica.

Danes je štiridesetletnica, odkar so porazili Prusi pri Kraljevem Gradcu avstrijsko armado, s katero so še leta 1864 skupno nastopali proti Dancem. Pruski Bismarck je delal na vso moč na to, da izpodrine Avstrijo iz Nemčije in da postane Prusija vodilna država nemškega cesarstva. Na lep način pa to ni šlo, zato se je poslužil ognja in meča. Pa kljub močni pruski armadi si le ni upal nastopiti sam proti Avstriji. Posrečilo se mu je, da je pridobil na svojo stran tudi Italijo in tako se je morala naša država braniti proti dvema sovražnikoma. Srečni sta bili naša armada in mornarica na jugu. Italijansko armado na suhem, ki si je hotela priboriti Beneško, je popolnoma premagal v bitki pri Kustoci cesarjev stric nadvojvoda Albreht, boljšo italijansko mornarico pa Mariborčan admiral Tegetthof pri Visu. Pa kaj sta pomagali ti zmagi, ko pa sreča ni bila mila naši severni armadi na Češkem!

Prusi so pridrlili na Češko. Zmagali so v

več manjših bojih. Prusko armado je vodil takratni pruski kralj, poznejši nemški cesar Viljem, navidezno sam, dasi ga je Bismarck le z veliko težavo, kakor trdijo pruski zgodovinarji, pregovoril na vojsko proti avstrijskemu cesarju. In pravi poveljnik 220.984 močne pruske armade je bil res genialni zviti Moltke, načelnik pruskega generalnega štaba. Slove Bismarcka, a brez Moltkeja bi bila Prusija težko to, kar je danes. Ravno Moltke je bil oni, ki je zapustil izvožena pota višje vojaške vede v vojski in začrtal nova moderna pota velikim vojskam.

Nasproti močnejši, že z modernimi boljšimi puškami oboroženi pruski vojski je postavila Avstrija 178.000 mož svoje armade, ki se ji je pridružila tudi 20.800 mož močna saška armada pod vodstvom saškega prestolonaslednika Albrehta. Našo armado je pa vodil fcm. Benedek, general stare šole, ki si je pridobil podporo na Laškem, a za voditelja velike armade ni bil sposoben. Omahljiv v svojih sklepih in neodločen v važnih trenutkih je delal napako za napako. Avstrijski generali in tudi poveljniki zveznih nemških držav mu niso zaupali, on pa njim ne. Niti izdelal ni načrta, kako voditi vojsko proti Pru-

som. Za vodstvo velikih delov armade je bil dober, ker je znal navdušiti vojake, toda velik je bil le v izvrševanju danih mu nalog, sam pa ni bil sposoben, dajati navodila. Manjkalo mu je neomejenemu poveljniku neobhodno potrebne lastnosti, da bi mogel dajati iniciativo.

Avstrijska artiljerija je imela 776 dobrih topov Pruska armada naj bi 3. julija počivala. Pruski general Herwath je poveljeval desnemu krilu od Hradeka do Radokovica, v sadovski okolici je stala prva pruska armada, ki ji je poveljeval pruski princ Friderik Karl, v okolici Račice in Horenovesi je stala druga pruska armada, ki ji je poveljeval pruski prestolonaslednik.

Dne 2. julija ob 11. uri ponoči dobi Moltke poročilo, da so prekorčili Avstrijci Labo in zasedli ozemlje pri Bistrici. General se je takoj podal k pruskemu kralju in si izposloval povelje, da se bije odločilna bitka drugi dan. Pruski generali so dobili povelje, naj prodirajo. Armada princa Friderika Karla naj napade Avstrijce v fronti, armada pruskega prestolonaslednika napadi avstrijsko desno, polabska armada pa avstrijsko levo krilo.

Dne 3. julija 1866 se je pričel ob osmih zjutraj krvavi ples. Pruski kralj in Moltke ter

Bismarck so stali v bližini Sadove. Prusi so prekorčili Bistrico. Strašno so gromeli avstrijski topovi, a sovražnik se je boril za gozde pri Sadovi in Benatku ter za bližnje vasi. Prusi so le s težavo vzdržavali boj do dveh popoldne in bali so se že poraza. Ob dveh popoldne je pa napadla druga pruska armada naše na desnem krilu. Nastopila je pruska garda, vsled česar je veliko trpela avstrijska artiljerija.

Benedek je izpremenil prisiljen svoje stališče, a storil v tem odločilnem trenutku usodopolno napako, da ni poslal proti pruski drugi armadi v boj takoj razpoložne rezerve. Prusko središče se je ojačilo medtem s tretjim pruskim rezervnim zborom, pravočasno došle čete pruskega prestolonaslednika so vzele več vasi in končno po hudem napadu tudi hlumske višave, ki so tvorile ključ položaja avstrijske armade. Prusi so nato prisilili s splošnim napadom Benedekovo armado, da se je umaknila. Le hrabremu, požrtvovalnemu nastopu avstrijske kavalerie se je zahvaliti, da nismo izgubili vse armade. S strašno naglico se je umakala naša poražena pehota, ki ni mogla vzdržati streljanja iz boljših pruskih pušk.

ZASEDANJE DELEGACIJ.

V včerajšnji seji avstrijske delegacije so nadaljevali razpravo o armadnem ordinariju. Grof Schönborn je ostro nastopil proti Steinu, ki je žalil s svojimi izvajenji avstrijsko domoljubje, in naglašal važnost katoličanstva. Nastopil je tudi proti ločitvi armade. Dr. Sušteršič pravi, da hoče glasovati za zahteve vojne uprave. Glasoval bo za ordinarij in za ekstra ordinarij armadi, ki je državna potreba in ker upa na izpremembo po volilni preosnovi. Tollinger govori proti mažarskemu poveljnemu jeziku. Ko je še govoril vojni minister in še nekaj delegatov, so delegati odobrili armadni ordinarij.

STALIŠČE GOLUCHOWSKEGA OMAJANO.

Ogrski listi poročajo, da je omajano stališče Goluchowskega tako, da v kratkem odstopi. Dvor želi, da postane minister knez Karol Kinsky, nadaljna kandidata sta knez Fürstenberg in londonski poslanik grof Mensdorff-Pourilly. Mažari se jeze, da ne kandidirajo kakega Mažara.

OGRSKA ZBORNICA PROTI RUSOM.

V včerajšnji seji ogrske zbornice je poslanec Czizmadia ostro napadel protijudovske izgrede v Bjalostoku. Rekel je, da je ogorčen in da zaničuje bjalostoške po vladnih organih vprizorjena grozodejstva. Kaj so Ogrm tako na srečo ruski judje? Ali niso mažarska nasilstva proti Slovakom in Rusinom taka, da jim ni para niti v Rusiji? Naj Mažari pometajo pred svojim pragom!

FEJERVARY NA ZATOŽNI KLOPI?

Petijski odsek ogrskega državnega zbora je predložil justičnemu odseku, naj se toži Fejervary.

KOŠUTOV GOVOR.

V Kečkemetu so otvorili 1. t. m. Košutov spomenik. Ob tej priliki je govoril njegov sin. Slavlil je duha svojega očeta, ki dobiva vsak dan več privržencev. Končal je svoj govor s pozivom, da naj uresničijo Košutove ideale. Spomenik stoji na trgu, na katerem je stari Košut hujškal proti Avstriji.

OGRSKI MLINARJI PROTI AVSTRIJI.

Zveza ogrskih mlinarjev je protestirala, da avstrijske komunalne in mestne oblasti podpira v agitaciji proti ogrski moki avstrijski ministrski predsednik Beck. Vlado pozivljajo na pomoč. Protestirajo proti uvedenim taksam na ogrsko moko in proti enostranskim tarifom. Zahtevajo, naj se odpravi tirolska carina na žito in naj se preklicijo dovoljene carinske in davčne ugodnosti dalmatinskim mlinom. Zahtevajo, naj nastopi ogrska vlada odločno proti vsaki tarifi izpremembi, ki bi škodovala ogrski moki.

RUSKO-TURŠKI SPOPAD.

Iz Peterburga poročajo: Na turški meji je prišlo do spopada med turškimi četami in rusko obmejno stražo. Več je mrtvih.

RUSIJA.

Ruska gosudastvena дума je nadaljevala včeraj razpravo o načrtu zborovalnega zakona. Profesor Kovalevski je ostro grajal načrt in priporočal angleško shodno svobodo, ki ne pozna nikakih shodnih omejitev. Kijevski generalni gubernator je izgnal več huliganov iz mesta ki so hujšali proti judom.

V soboto so streljali revolucionarji v Varšavi in ustrelili tri policiste in dva orožnika. V Varšavi so štirje roparji ubili mestnega tvorniškega blagajnika in oropali 3000 rubljev ubili so tudi blagajnika plinarne, ki so mu oropali 2500 rubljev.

V Moskvi so na dnevnem redu roparski poulični napadi in umori policijskih uradnikov.

Najvišji vojni svet v Peterburgu se je izjavil permanentnim. Posvetovali so se, kako zadušiti revolucionarno gibanje v armadi. Batumske uporne vojake premeste v Kar in Eri- van. Vsled upora v prvem bataljonu Preobraženskega gardnega polka se preseli car v Carsko Selo. Zaradi nemir ovne vozijo ruski parniki med Odeso in Galacom. V Bjalostoku

Med 3. in 4. uro je bila odločena bitka, a boji so se še nadaljevali tako, da je trajala bitka dvanaest ur. Pruska armada ob Labi ni mogla takoj uspešno nastopiti. Pač pa je 11. pruska divizija zajela pri begu po 6. uri zvečer 52 avstrijskih topov in 5000 mož.

Naša armada je izgubila 1313 častnikov in 41.499 mož, vjeli so pa Prusi 12.677 Avstrijcev. Saksonci so izgubili 5 častnikov in 1446 mož, topov smo izgubili pa 187. Pruske izgube so znašale le 360 častnikov in 8812 mož.

Kaj je bil vzrok temu porazu? Naši so napadali z bajoneti, pruske brzostrelne puške so pa podirale liki kosce travo avstrijske čete. V bitki pri Kraljevem Gradcu je bil ranjen tudi državni in deželni poslanec Slovenske Ljudske Stranke dvorni svetnik Šuklje. Ko je ležal v prsi zadet na bojišču, je videl, da ga konjeniški napad mora potepati pod kopiti. S težkim trdom se je privlekel pod neko drevo, vedoč, da se bo morala konjeniška ataka tu razdeliti in jahati mimo drevesa. Tako si je ohranil življenje, drugače bi ga konjica pomandrala.

Posledica bitke pri Kraljevem Gradcu je bila, da smo izgubili Beneško, razdelili so prej enotno državo v avstrijski in ogrski del. Potačiti so pa hoteli Slovane, in to naj bi izvršili v našem delu Nemci, na Ogrskem pa Mažari.

so uvedli sodnijsko postopanje proti dvema policijskima komisarjema, proti dvema adjunktoma in 14 policijskim stražnikom, ki jih dolže, da so povzročili protijudovske izgrede. Uradno so tudi dognali, da je organizirala policija preganjanje judov in da je hujškalo mnogo častnikov, naj se pleni pri judih.

Na dunajski borzi so bile razširjene včeraj govorice, da je bil napaden car. Torpedovke so dobile ukaz, naj preiščejo finsko pomorsko obrežje.

ITALIJSKE FINANCE.

Rim, 2. julija. Več dni trajajoči slavo-spevi na sijajno stanje italijanskih financ se končujejo s tem, da se pozivljejo vse italijanske hranilnice in ljudske banke, da svoje rezervne kapitalije porabijo za konverzijo italijanskega državnega dolga.

RIM - PARIZ.

Rim, 2. julija. Telefonična zveza Rim-Pariz je bila včeraj otvorjena.

DELCASSE.

Delcassé, nekdanji francoski minister za zunanje stvari, hud nasprotnik Nemčije, namerava potovati v Ameriko.

Dnevne novice.

+ Zastave in venci ob otvoritvi nove železnice. Z Gorenjskega se nam piše: Čujemo, da je c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici ukazalo občinam, da morajo za otvoritev železnice preskrbeti gotove dolžine slavnostnih vencev za okraske. Med ljudstvom se pa govori, da bodo prepovedane slovenske trobojnice, da ne bi raznih gospodov bôdile v oči. Dobro bi bilo, da se od odločilne strani te govorice zavrnejo s tem, da se izjavi popolna svoboda slovenski zastavi. Sicer bodo slovenske občine morale stati na stališču: Brez slovenskih zastav nobene pedi vencev!

+ Volilna reforma za ljubljanski občinski svet pride, ne ve se le še ne — kedaj. Kot »veliki Slovan« se je gospod Iv. Hribar obrnil menda še v Peterburg z vprašanjem, kako volilno pravico imajo ondi za občinski svet, zato tudi v današnji seji občinskega sveta volilna reforma še ne bo na dnevnem redu. Koliko je torej vredna Hribarjeva beseda? Sicer pa s strankarskega stališča konstatiramo, da zavlačevanje volilne reforme za občinski svet ljubljanski le kaže — bojazen in priznanje, da sedanje magistratno gospodarstvo javnosti v Ljubljani nima tako na svoji strani, kakor nekateri kriče. Vedno večji je strah pred naraščajočim opozicijskim gibanjem in vedno bolj — zavlačujejo volilno reformo.

+ Politika kravjih zvoncev se vedno cvete v liberalni stranki, kakor smo spoznali iz sobotnega Naroda. Narodno-napredno stranko je dr. Sušteršičev pogovor s cesarjem spravil iz uma, in zdaj besni na prav čudovit način. Nič več in nič manj ne zahteva, nego da naj vlada takoj škofa Jegliča pograbi, zveže in zapre v samostan, ter postavi na njegovo mesto »razumnejšega in lojalnejšega moža«. Ker »Narod« ravno Breeta proslavlja, je jasno, da želi narodno-napredna stranka njega za škofa. »Druge poti do miru ni«, vpije »Narod« in zdaj pa še grozi, da če vlada takoj ne uboga tega poziva, bo »potisnila s tem narodno-napredno stranko v radikalno strujo«. Kako glasno zveni kravji zvonec, ki ga vihte v »Narodu«! A vsakdo, ki sliši ta glas, ve, da prihaja od živali, ki rada liže sol iz vsake, tudi vladne roke. Če hoče »Narod« vedeti, kdaj bo mir v kranjskem deželnem zboru, mu to lahko čisto natanko povemo: Takrat, kadar bomo sedanjo večino vun pometali. To je jako jasno in tolažilno dejstvo, ki ga prav nič ne prikrivamo p. n. gg. liberalcem.

+ Izdajalci Avstrije. Zader, 2. junija. V Metkoviću sta prijeta radi volunstva poštni uradnik Marinković in potnik Topičevega društva »Gnina«. Oba so odpeljali v Spljet. Trdijo, da sta prodala Italiji važne podatke o trdnjavi Nevin. Ovadil ju je avstrijski konzulat v Rimu. Pri hišni preiskavi so našli mnogo kompromitirajočih dokumentov.

+ V juniju 1906 v blejskem jezeru dva utopljence. Dne 3. junija 1906 je padel v blejsko jezero v Mlinem blizu kapele kneza Windischgratza dveleten deček, sin kajžarja J. Zumra iz Mlinega, in je utonil, ker 9letna sestra ni hitela starišem pravit le nesreče. — Na praznik sv. Petra se je šel polpodne ob štirih kopat v jezero v »zaki« onstran otoške cerkve 17letni Janez Sodja iz Gorjuš, kovaški vajenec pri Ant. Kapusu v Zagoricih št. 53. Njegov tovariš je šel naprej k starišem v Mlino, sam pa se je podal v jezero, ki ima dno strmo kakor streha, in nevesč plavanja je utonil, ker v samotni ni mogel priklicati na pomoč ljudi. V soboto zjutraj ga je pogrešil mojster. Dva Mlinana sta utopljence našla pet metrov od kralja, stoječega tri metre pod vodo, obrnjenega proti jezerski cerkvi. Danes ob 10. uri je bil pokopan na Bledu. Bil je edini sin poštenih starišev. Kako potrebno bi bilo na Bledu kopališče za ljudi!

+ Vremenske neizgode na Notranjskem. Iz trnovske doline se nam piše: V soboto, dne

30. junija, so se privlekli od Postojne črni oblaki, ki so žugali s strašno hudo uro, točo itd. Med strašnim gromom in bliskom se je vtila huda ploha, da je Reka s pritoki naenkrat narasla nad dva metra. Seno po mlakah je ležalo v večini pokošeno ali pa še stalo. Povoden je odnesla vse ali pa pokončala. Samo potok Klivnik je napravil v tominski in harijski podobini nad 5000 K škode pri senu. Tudi poljski pridejki so zelo poškodovani. Ljudje so skušali kaj sena rešiti. Dva mladeniča v harijskih mlakah je voda z senenim kopicami zanesla. Vendar sta se obdržala na vejah in z nevarnostjo življenja so ju rešili nekateri pogumni možje. Voda Reka je nesla velikanske množine sena v svoje žrelo, v škocijansko jamo. Na zapuščenem in zanamjenem in od zgoraj pozabljenem Krasu je Reška dolina (Trnovce - Vreme) še precej lepa in rodovitna. Toda kaj pomaga, ker ni Reka nič regulirana in vsako leto povodenj več ali manj škode napravi. Seveda za nas ni pomoči in podpore. Smo predaleč od Dunaja. Pri krvnem in drugem davku pa nas ne zgreše.

+ Vihar v okolici. Iz Šmartna pod Smar-noro goro se nam piše: Sobotni vihar je povzročil precej škode gameljskemu polju. Divji »gorenjec« je najbolj pustošil in Spodnjih Gamelnah. Prinesel je seboj točo in se nevarno igral z obilnimi kozolci. Večinoma leži vse po tleh. Ljudje pravijo, da je hujše, kakor bi pogoreli! Tudi hudomušen je bil divjak. Porinil je naložen voz sena izpod kozolca ter ga na planem prevrnil. Lomil je drevje. Sadno drevje je hudo trpelo. Škoda je velika in ljudje opravičeno pričakujejo podpore.

+ V Soči je utonila gospa Ivana Rollich, vdova finančnega respicijenta v Gorici, mati

+ Tobačne trafike in nedelja. Izdan je odlok, da bodo tobačne trafike odprte v nedeljo samo štiri ure dopolne. Na Dunaju so v nedeljo popoldne bile že vse trafike zaprte. Tudi v Ljubljani so nekatere tobačne trafike tudi že dobile take odloke.

+ Ob novem kolodvoru na Bledu je otvoril v nedeljo g. Peternel hotel »Triglav«. — Na dan svojega godu utonila. Na praznik sv. Petra in Pavla sta v Rinži na Kočevskem utonila delavec Peter Cimperič in Pavel Gasparič. Kopala sta se na dan svojega godu a ker sta bila nevesča plavanja in sta se upala predaleč, sta utonila.

+ Strašno je ponesrečil železniški uslužbenec Mihael Černjavi iz Proseka pri Trstu. Našli so ga na železniški progi, ki pelje v Trst nedaleč od Proseka vsega v krvi. Vlak mu je odtrgal obe nogi in vendar je še živel. Na postaji v Nabrežini, kamor so ga pripeljali, je kmalu izdihnil. Ker so na trupu našli rane, ki se zde, da so provzročene od noža, sumijo zločinstvo. Černjavi se je baje nekoliko vinjen res tisti dan prepiral z nekimi tovariši.

+ O nekem detomoru v Vrtojbi poročajo goriški listi. Razun dejstva samega jim še ni ničesar znanega.

+ Za razširjenje in ureditev luke v Splitu je določilo avstrijsko ministrstvo štiri milijone kron. Splet je najglavnejša trgovska točka na Jadranskem morju v Dalmaciji, a ko se dalmatinska železnica zveže z bosansko, bo še znamenitejša.

+ Truplo samoumorilčeveo najdeno četrtri dan po smrti. V Rojano je zadnji čas prišlo do spora med zakonskima Andrejem Cerkenikom in Ivanko Cerkenik, rojeno Baštjančič, ker je mož prerad zahajal v krčmo krčmarice Helene Jug, kateri je dvoril. Žena je moža zapustila in ga tožila na ločitev. V petek, dne 22. junija, je krčmarica Helena Jug nakrat umrla na srčni kap. Dne 28. junija bi se imelo vršiti na sodišču prvo zaslišanje zakonski Cerkenik zaradi ločitve, zahtevane po Ivanki Cerkenik, katerega pa k obravnavi ni bilo. Od tistega časa ni Cerkenika nihče več videl. Cerkenikih se je umoril dne 28. junija v svojem stanovanju, kjer so ga našli v nedeljo zvečer.

+ Iz Logatca se nam piše 29. m. m. ! V Logatec so 28. junija prišli vojaško-domobranci 26. polka iz Celja in Maribora. Tu ostanejo 14 dni, potem se vrnejo domov, da potem odidejo na vaje na Koroško. Celjski bataljon je v Dol. Logatcu, mariborski oddelki pa v Gor. Logatcu. Skozi Logatec se je peljal tudi ljubljanski domobranski polk št. 27, namenjen v Št. Peter, kjer ostanejo tudi le 14 dni. — Za Ciril Metodovo skupščino se vrše živahne priprave. — Letoviščniki vedno bolj prihajajo sem; večinoma so Lahi. Sedaj je že težko dobiti kje kako stanovanje, posebno, ker so še vojaki tu. Seveda so temu primerno poskočile tudi cene. Vidite torej, da smo Logačani že kakor veliko meščanje. Le za politiko se ne zmenimo nič. Pa čemu? Liberalna — te menda sploh ni — »klerikalna« se pa za enkrat še bojimo. No, pa bo že bolje. — Danes popoldne priredi šolska mladina šolarsko veselico v korist ubogim šolarjem.

+ Nemška ljudska univerza v Trstu. Nemška društva v Trstu so sklenila, pozvati nekoliko profesorjev graškega vseučilišča, da v nedeljah popoldne imajo predavanja v Trstu.

+ Ameriške novice. V Clevelandu je utonil Janez Košir. Mislil je rešiti klobuk, ki mu je padel v vodo, a je pri tem sam utonil. Istotam je lahko ponesrečil Janez Hubernik na cestni železnici. Ko se je že premikala, ga je nekdo porinil dol in Hubernik je oblašal nezavesten. Zavedel se je kmalu. — V Clevelandu postavijo tamošnji Nemci Goetheju in Schillerju v parku Wade skupen kip. Zdaj je ta že gotov, Visok je 11 čevljev in napravljen iz bron. Predstavlja Goetheja, ki poklada Schillerju na glavo lovorjev venec.

+ Smrt v Soči. Iz Goriškega se nam piše: Že stari ljudje trdijo, da naša zelena, a

tako potuhnjena Soča zahteva vsako leto svojo žrtev. Prvo si je letos na praznik sv. Petra in Pavla izbrala 25 let starega delavca v solkanski »Mizarski zadruzi« Edvarda Andlovca, iz Šturij na Vipavskem. Bil je izvrsten plavalec, a ravno to ga je zapeljalo, da se je drznil predaleč. Preplaval je precej dolgo pot, tudi nekaj prav nevarnih mest, z lahkoto, ker pa je voda zavoljo v gorah se topečega snega še vedno precej mrzla, ga je prijel krč in izginil je pod valovi. Rešiti ga ni bilo mogoče, tudi trupla do danes še niso našli. Bil je dober mladenič, ki ni ljubil med mladino žalibog tako hrupnega razveseljevanja pri katerem seveda igra alkohol prvo vlogo, ljubil je bolj knjigo, ki mu je bila v razvedrilo in izobrazbo. Mir njegovi duši!

+ Dnevnik »Omnibus« v Pulju preneha izhajati za nekaj časa. Omnibus bo izhajal od slej samo vsaki ponedeljek.

+ Državno štipendijo za potovanje v Nemčijo je dobil g. profesor dr. K. Osvald v Gorici.

+ Progo Jesenice-Trst otvorijo po naj-novejših poročilih 19. t. m. Železnico otvori nadvojvoda Franc Ferdinand. Progo Jesenice-Bistrica otvorijo septembra ali oktobra.

+ Vojaške izpremembe. Prestavljeni so: Poročnik Maks Tooth, od tukajšnjega 1. bataljona 17. pešpolka k pešpolku št. 52; poročnik Fran Hörwarter, od lovskega bataljona št. 17 k lovsk. bataljonu št. 8; nadporočnik Walter Springer, od pešpolka št. 87 v rezervu s stalnim bivališčem v Trstu; slednjič je vpokojen Ignacij Stanček, nadporočnik računovodja od pešpolka št. 47, s stalnim bivališčem v Feldhofu pri Gradcu.

+ Umrli je v Trstu inženir Edvard Klemensiewicz, star 65 let.

+ Imenovanje. Računski podčastnik Fran Martinšek od 17. pešpolka v Celovcu je imenovan poštним ekspedijentom pri poštne uradu v Ljubljani.

Vžigajte jutri v sredo na predvečer svetega Cirila in Metoda kresove po vseh slovenskih gričih in hribih! V vsaki župniji naj plamti po več kresov! Zavedni slovenski možje in mladeniči, na delo!

Ljubljanske novice.

Ij Kres na čast sv. Cirila in Metoda. Na predvečer godu sv. Cirila in Metoda, t. j. v sredo, dne 4. t. m., žgal se bode ob 9. uri na Golovcu (posestvo gospoda J. Zabukovca) velik kres, spojen z umetnim ognjem, katerega priredi omizje trgovskih sodrnikov »Sidro«. Po končanem kresu nadaljna zabava, petje itd. na vrtu gospoda Fr. Babiča.

Ij Veliki kres bo gori na čast sv. Cirilu in Metodu jutri, dne 4. t. m. na Kodeljevem tik delavskih hiš na lepem prostornem griču, kjer bo tudi velika razsvetljava in umetni oženj.

Ij God sv. blagovestnikov slovenskih praznuje šentpeterska moška in ženska družnica sv. Cirila in Metoda dne 5. t. m. s slovesno sveto mašo v župnijski cerkvi sv. Petra ob 8. uri zjutraj. Služi jo gospod predsednik, župnik Pavlič, ob asistenci gg. kape-lanov. P. n. člani se vabijo uljudno, da se mnogobrojno udeleže tega znamenitega bogočastnega obreda v spomin in proslavo svetih bratov solunskih, prosvetiteljev naših.

Ij Židje in gospodarstvo ljubljanskega magistrata. Na današnjem sejmju smo našli 38 židovskih prodajalcev. Vedno več je te židovske zalege, ki plačuje magistratu za prostor po eno krono na teden. Če to ni brezobzirnost magistrata do domačih davkoplačevalcev, ne vemo, kaj bi bila. Se na deželi morajo ljudje več plačevati za prostor, nego v Ljubljani židje. Če se že ne more prepovedati židom prodaje na trgu, tedaj naj se tem židom vsaj toliko zaračuni za prostor, da se bodo že vsled tega ljubljane ogibali. Občinstvo pa bo gotovo na dobičku, ker blago, ki ga usiljujejo židje, je malo prida.

Ij Bivši železniški uradnik bo pel novo mašo. O tem se še poroča: Novomašnik gospod Holeček je bil do 1. aprila 1903 pristav na tukajšnjem južnem kolodvoru in si z uljudnim in prijateljskim obnašanjem vedno znal pridobiti simpatije svojih kolegov, nič manj pa tudi s svojo pridnostjo in marljivostjo za-upanje in zadovoljnost svojih predstojnikov. Bridka nezgoda, katera ga je zadela v tem stanu, namreč smrt njegove soproge, privedla ga je do tega, da je stopil v duhovniški stan. Gospod Holeček je bil kot dijak vedno odličnjak in bil tudi rezervni poročnik pri tukajšnjem 27. pešpolku.

Ij Šišenski »Sokol« na nemškem hrastu. Že včeraj smo povedali, da je šišenski »Sokol« ob slavnosti razvija zastave delil vsenemška strelska znamenja. Dotična igla nam predstavlja neki parček iz »rajha«. Na Nemškem se je namreč neki mladi princ oženil z neko ravno tako mlado nemško princezino. Kakor znano je namreč na Nemškem vse polno majhnih držav in zato tudi vse polno mladih princezin, ki se kaj rade omože, ako jih hoče kdo vzeti. Ob tej priliki so dali narediti veliko slavnostnih iglic, ki so pa ostale v zalogi, ker jih ni maral nihče kupovati. Stvar je prišla torej čisto poceni na Kranjsko. Nemškemu parčku se niti ne sanja, da hodijo zdaj ponosno s to iglico okoli slovenski »Sokol« v Šiški. — Okoli portreta se ovija hrastov venec, navskriž sta pa položena pruska sablja in buršovski šlager. Čujemo, da je s temi jako primer-

nimi znaki preskrbel šišenskega »Sokola« nemiški puškar, ki si je najbrže dovolil pri tem kruto šalo z zavednimi šišenskimi »Sokolci«. Druga zanimivost je bila pa ta, da je šlo »Sokolu« jako vslast Koslerjevo od »Rdečega Prapor« tako odločno bojkotirano in strogo prepovedano »nemško« pivo, o katerem »Rdeči Prapor« neprenehoma piše, da je polno delavske krvi. Tudi gospod Kosler si je dovolil kruto šalo. Po stavki je namreč sprejel v delo same Nemce, posebno kar je boljših delavcev. Pred veselico pa je baje postal celo ustanovni član šišenskega »Sokola«. Ker je pa med šišenskimi »Sokolci« tudi precej socialnih demokratov, je bilo pričakovati, da ne sprejmejo g. Koslerja kot svojega sodruga in da se jim bo z delavsko krvjo pomešano pivo uprlo. A to se ni zgodilo, kajti »Sokol« je tič, ki pije vsako pivo. Sicer je v Šiški več narodnih gostilničarjev in šišenski »Sokol« bi bil lahko napravil veselico na kakem travniku, posebno še zato, ker je obljubil mestni tesarski mojster Zakotnik brezplačno les v ta namen. »Sokolci« so pa šli rajše k nemškemu gospodu Koslerju. Čujemo, da so se unanji »Sokolci« jako pritoževali, ker se je pri veselici govorilo toliko nemško, zlasti dame so govorile veliko v blaženi nemščini. Zato so šli nekateri unanji »Sokolci« rajši v »Narodni dom«, kjer so se ogorčeno pritoževali. Ljubljanski in šišenski liberalci so v svoji narodni navdušenosti dali za zastavo 1200 K. Zastava pa stane samo kakih 400 K. Nato je mislil najbrže tudi slavnostni govornik magistratni konceptni praktikant Jančigaj, ki je omenil, da bo zastavo še mnogokrat dež pral. Zato so pa rajši naredili »Sokolci« profit pri zastavi in jim je torej preostalo dovolj denarja za slavnost. Pivo je vsekakor boljše od dežnice, ki jo pije, samo divje sokol, ne pa zavedni šišenski Sokol, ki ljubi bolj Koslerjevo nemško pivo. Tudi veselica je prinesla dobiček; ker so Sokoli dobili za slavnost skoro vse zastoj razun nemških strelskih znamenj, od katerih je nemški puškar Kaiser dal le polovico dobička »Sokolci«. Zato jim je pa več prinesel srečolov, kajti dobitki so bili tako redki, da so se hodili ljudje na oder kregat, ker za deset kron nič ne dobe. A takih sitnežev so se znali hitro iznebiti. Tako torej ta slavnost ni zaostala za drugimi prireditvami naših naprednjakov. Kravatne bučke s podobami nemških princev bodo pa šišenski »Sokolci« ostale v večem spomin, da so še bolj napredni od drugih liberalnih naprednjakov.

lj **Poročil** se je včeraj g. Karol Čuč, tehn. voditelj »Katol. Tiskarne« z gospo Hildo roj. Velepki vdovo Šeber. Bilo srečno!

lj **Vrivanje nemščine**. V Novom Vodmatu ima v neki trgovini trdka Kosler na svojih steklenicah piva samonemške ovitke. Pivo v takih steklenicah naj g. Kosler sam pije!

lj **Sadjarska in mlekarska razstava v Ljubljani** Kakor čujemo, namerava c. kr. kmetijska družba v Ljubljani prirediti letos koncem meseca novembra deželno sadjarsko in mlekarsko razstavo. Te razstave se bodo, kakor čujemo, vdeležile vse kranjske sadjarske in mlekarske zadruge, ki razstavijo svoje pridelke oz. izdelke.

lj **Žepna tatvina**. Delavčevi ženi Ivani Keršičevi je bila včeraj dopoldne ukradena na sejmšišču iz žepa denarnica, v kateri je imela 180 K denarja. Tat je neznan.

lj **Na tla podrl** je v soboto dopoldne na ovinku Bleiweisove in Dunajske ceste nek fijkar delavca Karola Kramarja, kateri se je peljal na kolesu. Pri tem je šel fijkarski voz čez delavčevo kolo. Kramar ima 30 K škode.

lj **Nučič na begu**. Reklamni Nučič, ki je radi raznih dolgov pobegnil iz Ljubljane, je pisal nekemu tukajšnjemu znancu iz Belforta. Svoje opazke zaključuje Nučič s prijazno opombo, naj se njegovi ljubljanski upniki obrišejo pod nosom.

lj **Velika nova konfekcijska prodajalna** iz Gradca pride kakor se govori v novo Degehghijevo hišo na Dunajski cesti.

lj **Aretovana tatica**. Brezposelna služkinja 25letna Ana Tomšetova iz Dvora pri Litiji je bila že 11krat kaznovana zaradi različnih deliktov in ima vsled tega tudi prepovedan povratek v ljubljansko mesto. Žilica ji pa ni dala miru, da bi sedanjega semnja ne obiskala. Prišla je, in oko postave jo je opazilo; morala je rada ali nerada v »luknjo«. Pri osebnih raziskavi so našli pri njej denarnico z 108 kronami, katera vsota je najbrže last delavčeve žene Ivane Keršičeve, kateri je bila na sejmu ukradena iz žepa. Oddali so jo sodišču.

lj **Z nabasanim samokresom se je igral** dne 30. m. m. nek dijak v Zalaznikovi filijali na sv. Petra cesti pri tem se je pa samokres sprožil in je krogla razbila šipo, vredno 6 kron.

lj **Semenj**. Dne 2. t. m. je bilo na letni sejm prignanih 1042 konj in volov, 353 krav in telet, skupaj 1395 glav. Kupčija je bila pri goveji živini kakor tudi pri konjih dobra.

lj **Ulom na trgu**. Na trgu pred Vodnikovim spomenikom je danes poizkušal ulomiti nek tat. Ulomil je s pomočjo škarij v neki zaboji, a je bil odpoden predno je mogel kaj odnesti.

lj **Slabo** je prišlo danes na trg Mariji Maček. Prepeljali so jo z rešilnim vozom na dom.

lj **Srebrno poroko** praznujeta danes inženir g. Konrad Lachnik in njegova gospa Klotilda Lachnik.

lj **Dar**. »Slovenskem trgovskemu društvu Merkur« je izročil njega predsednik, preblagorodni gospod Ivan Murnik, cesarski svetnik za »Trgovski dom« 200 K.

lj **Za veliko vrtno veselico slovenskega trgovskega društva »Merkur«**, ki se vrši v prid zaklada za »Trgovski dom« dne 8. julija, se veselilni odbor pridno pripravlja. Na vrtu

»Narodnega doma« bodo postavljeni paviljoni za vino, pivo, šampanjec, kavarno, jestvine, cvetlice, razglednice in srečolov. V areni se bodo vršil ples s sodelovanjem šramljev. Za srečolov je dobilo društvo krasne dobitke, ki bodo razstavljeni v posebnem okrašenem paviljonu, najlepši dobitki pa bodo razstavljeni v petek v izložbi trvdke Gričar in Mejač, da si jih vsakdo lahko že pred prireditvijo ogleda.

lj **Napadi**. V nedeljo zvečer so napadli v Vidmarjevi gostilni na Karolinski zemlji 18letni tesar Alojzij Močilar, 18letni delavec Franc Žitnik, 30letni delavec Janez Vokal, 16letni Alojzij Vokal in 17letni delavec L. Borštnik, delavca v tobačni tovarni Karola Kosa in ga tako pretepli, da ga je posestnik Ivan Princ težko poškodovanega pripeljal v deželno bolnišnico. — Na Martinovi cesti so se spri 16letni ključar Leopold Šmon, 27letni delavec Anton Novak, 21letni delavec Anton Očepek in 21letni delavec Fortunat Anžur. Posledica tega je bila, da so skočili skupaj in je zadobil Leopold Šmon na nosu precejšnje poškodbe. Vse omenjene napadalce in pretepače je dala policija pod ključ in se izročijo sodišču. — Na Karolinski zemlji so napadli trije fantje cestarjevega sina Franca Ščurka, kateri pa napadalcev noče poznati, in mu prizadejali z nožem na glavi in rokah take poškodbe, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

lj **Nesreča**. Včeraj dopoldne je padel po stopnjicah pred frančiškansko cerkvijo mizarški delovodja Ivan Kunstelj in se na obrazu znatno poškodoval.

lj **Ribji tatovi**. Dne 21. m. m. so vjeli v Gradašči trije sodarski pomočniki 12 kg težkega sulca, ga odnesli v Dobrunje, kjer so ga spekli in pojedli. Lastniku lova je pa prišla stvar na uho in je vse tri pomočnike naznanil.

Štajerske novice.

š **Šoštanj**. Občni zbor »Ljudske knjižnice« vršil se je dne 1. t. m. v hotelu »Avstrija« ob veliki udeležbi rodoljubov iz vseh stanov. V odbor so bili izvoljeni gospodje: Jakob Volk, predsednik, Anton Zock, podpredsednik, Vladimir Vošnjak, blagajnik, Josip Skoberne, tajnik, Alojz Trobej in Ivan Zupanc, odbornika, ter gg. dr. Fran Mayer in notar Vinko Kolšek, pregledovalca računov. Ker gre vsa zasluga za ustanovitev tega prekoristnega društva na narodnem polju v Šaleški dolini neumorno delujočemu g. Vlad. Pušenjaku, izvolil se je na predlog g. Zocka častnim članom. »Ljudski knjižnici« želimo mnogo vspeha!

š **Promocija**. Včeraj je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava gosp. Anton Prus iz znane narodne rodbine v Konjicah.

š **Krvava drama** se je izvršila včeraj v nekem graškem hotelu. Predvčerajšnjim zvečer sta si najela okoli 25 leten moški in približno 20letna dama sobo. Proti jutru včeraj so čuli hotelski uslužbenci votle udarce in poke. Takoj so vdrli v sobo in našli damo krvavečo iz prs na postelji, in moškega na tleh. Njemu je kri curljala iz glave in iz prsi. Dama je bila že mrtva, njen spremljevalec je pa še nekoliko dihal in stokal. Iz listin ter iz pisem, ki sta jih pustila nesrečna na mizi, so posneli, da sta se sporazumno ustrelila zaradi nesrečne ljubezni. On je črkostavec Franc Kipperer iz Vojčberga, ona pa šivilja Marija Egger iz Gradca. Kippererja so prenesli v bolnišnico, kjer je pa kmalu umrl.

š **Usmiljenja vredni ljudje**. Na sv. Petra in Pavla dan popoldne je izbruhnil požar v hiši in gospodarskem poslopju Franceta Zupana, posestnika na Tolstem pri Laškem trgu. Ogenj je uničil vse Zupanovo imetje razven par svinj in ene krave. A ogenj sam ni edina nesreča, ki je Zupana zadela, nego pridružilo se jih je več: Njegov nad 70 let stari oče je hotel rešiti iz gorečega hleva par volov, a ga je goreče tramovje pokopalo, da je umrl pod groznimi bolečinami. Sina, ki je hotel starega očeta potegniti izpod tramov, je zadelo daljno tramovje. Poškodovan in opečen je tako, da bo moral dolgo čakati, predno okreva. Zupanova žena k vsemu temu čaka bližnjega poroda. Če se pomisli, da nesrečni pogorelec v zadnjem času niti zavarovan ni bil, se vidi, da je njegovo gorje polno. Podpore za nesrečnika pobira Josip Sernek, nadučitelj v Laškem trgu.

Razne stvari.

Obpravna proti morilkama Zeller. O strašnem umoru dunajske zasebnice Mayer v gozdu pri Mürrzuslag smo pred meseci obširno poročali. Umora je v prvi vrsti kriva hišina Friderika Zeller, ki je umorila Mayerjevo, da bi dvignila njen denar iz hranilnice in se lahko poročila z opernim pevcem Prohasko. Včeraj se je pričela v Ljubnem obravnava proti morilki Frideriki Zeller in njeni sestri Mici, ki je s sestro skupno peljala Mayerjevo na usodni kraj. Včeraj sta obtoženki še vedno tajili. Vse prigovarjanje predsednikovo in zagovornikovo na Mici Zeller naj pove resnico in naj ne prikriva dejanja svoje sestre ker s tem sama sebi škoduje, je bilo zamen. Obtoženki, ki sta v predpreiskavi že podali nekaj priznanj, sta tajili in hoteli natvesti porotnikom, da se je Mayer sama usmrtila. Prečitano je bilo pismo Friderike Zeller. Pismo je poizkušala Friderika v zaporu vtihotapiti k svoji sestri Mici. Pismo se glasi: »Vidiš, Mici, moje izjave so prav dobre, samo to je škoda, da si ti izpovedala mnogo v mojo škodo. Prejela boš še druge listke, iz katerih

boš vse izvedela.« Drugi listek od 11. februarja obsega med drugim sledeče: »Mici, če bodo trdili po iz Gradca došli telesnih ostankih, da je Mayer umorjena, bom jaz zankala, in če mi pred porotno sodnijo položijo njeno glavo na mizo, kar je zelo verjetno, bom krivo prisegla; tudi če me postavijo pod vesala, ne morejo s tem nič doseči, ker jaz ostanim pri svoji trditvi. Obesiti me ne morejo prej, dokler ni priznan zločin. Razumeš, Mici, jaz še upam! Pred vsem piši, Mici, če si ti vse videla; če si vse izpovedala, potem sem jaz izgubljena in ti tudi. Če pa nisi ničesar videla, potem upam na oproščenje! Torej zdaj prosim, odpiši, povej, da se vem ravnati.« Frideriki Zeller je opetovano prišlo slabo, na mnoga predsednikova vprašanja ni hotela odgovoriti. Nakrat zakliče: »Prosim, jaz bi rada govorila z zagovornikom.« Predsednik je tej želji takoj ugodil. Med občinstvom je vse pričakovalo, da bo posledica tega pogovora priznanje. Nakrat se začuje iz sobe zagovornikove krik Friderike Zeller. Obtoženko so prijeli krči. Obravnavo so vsled tega morali prekiniti. Listi poročajo, da je ženin Friderike Zeller operni pevec Prohaska zavezal se za 4000 K nekemu dunajskemu založniku, da bo spisal knjigo: »Ljubim morilko«. Prohaska pravi, da bo Frideriko, če bo obsojena, v ječi poročil — Danes dopoldne smo dobili telefonično poročilo: Danes je Friderika Zeller priznala, da je umorila Mayerjevo. Obenem zagotavlja, da je njena sestra Mici nedolžna na umoru, vendar prevladuje mnenje, da je tudi Mici so kriva. Kot priča zaslišani operni pevec Prohaska se obnaša jako sumljivo. Občinstvo je mnenja, da je on vedel za umor. Pričakovati je, da se izda povelje, naj se Prohaska aretira.

Ognjegasna društva dvestokrat poklicana V soboto je bil v Berlinu strahovit vihar. Berolinska ognjegasna društva so bila dvestokrat poklicana. Cestna železnica je morala ustaviti promet. Tudi po Češkem in Niževavstrijskem poročajo o velikih viharjih. V okolici Ina je pogorelo 20 hiš, več oseb je strela ubila.

Iz ječe odpuščen morilec zopet izvršil umor. Iz Bona poročajo: V Iglavi je bil dne 24. julija l. 1886. radi umora svoje ljube kočijaž Ignacij Langmayer obsojen v 20letno težko ječo. Dne 16. aprila t. l. je bil Langmayer izpuščen iz ječe. Predno je odšel iz kaznilnice je spoznal pri nekem učitelju dekle Marijo, katero je 25. maja t. l. poročil. Ljubezen se je pa pri Mariji kmalu izpremenila v sovraštvo. Zalkonska nista živela dolgo skupaj, ločila sta se. Langmayer je v Černovici postal kočijaž, ona je pa postala služkinja. Langmayer je bil silno ljubosumen. Opetovano je poiskal svojo ženo in jo nagovarjal, naj zopet živi z njim, a ona ga je vedno odbila. Pretekli petek je z istimi zahtevami Langmayer zopet prišel k svoji ženi. Ker ga ni hotela poslušati, zagrabil je nož in ji razparal trebuh, da so čreva izstopila iz trebuha. Nato je Langmayer zbežal, a je bil kmalu aretiran in oddan sodišču. Njegovo smrtonavno ranjeno ženo so prepeljali v bolnico. Pravijo, da ni upanja, da bi okrevala.

Nezgod pri zgradbi predora skozi Ture. Gastein, 2. julija. Vsled neprestanega deževja zadnjih dni, je udrla v predor skozi Ture voda. 500 delavcev je moglo beže zapustiti predor. Dela so morali vsled tega ustaviti.

Tri može zastupila. Zaprla so bogato rumunsko vdovo Agnatescu v Kisodi pri Temišvaru. Sumijo, da je zastupila trikratna vdova vse tri svoje može.

Rodbinska tragedija. — Vzrok alkohola. Iz Inomosta poročajo: V Rovereto je umoril posestnik Gregor Rizzi svojo soprogo in tri otroke, ko so spali. Prerezal je vsem z britvijo vratove. Morilec je bil bolan na deliriji in velik pijanec.

»Chartreuse«. V Grenoblu so prodali na javni dražbi premoženje kartuzijancev, ki so izdelovali, dokler jih niso pregnali iz Francoske, znani liker »Chartreuse«. Likerjeva znamka je bila prodana za 629.000 frankov.

Bolgarski knez Ferdinand obišče tudi letos Marijine vare. Čuje se, da se o tej priliki sestane z angleškim kraljem in avstrijskim cesarjem.

Štirinajst oseb ubila strela. Viharji so napravili v Šleziji velikansko škodo. Strela je ubila 14 oseb.

Ponesrečila se je vdova Charlotte rajnega mehikanskega cesarja, pri izprehodu v svojem parku v Bruselju in si je izvila komolec. Obiskal jo je belgijski kralj. Kakor znano, je duh bivše mehikanske cesarice omračil, ko je izvedela, da so ji ustrelili v Mehiki soproga.

Umril je v Londonu slavni profesor petja Manuel Garcia, star 101 leto. Pripadal je romanski glasbeni šoli. Svetovno slavo si je priboril od l. 1850 nadalje kot pevec v Ameriki, Londonu in Parizu.

Konec izključenja dunajskih stavbenih delavcev od dela. Včeraj so pričeli zopet s stavbenimi deli na Dunaju. Na tisoče stavbenih delavcev je došlo s Češkega na Dunaj.

Učitelj morilec in samomorilec. Učitelj Vojvehomski v Revinu pri Melniku na Češkem je ustrelil iz revolverja svojega sina, ranil svojo ženo in nato ustrelil samega sebe.

Maščevanje učenca. V Budimpešti je vrigel dijak 19letni Arpad Samoglin profesorju dr. Aleksandru Glinskemu v obraz žveplene kisline in ostanek sam izpil. Storil je to zato, ker mu je dal Glinski slabo odhodno spričevalo. Oba so peljali težko poškodovana v bolnico.

Pincgavsko železnico na Tirolskem so včeraj slovesno otvorili. Nova proga je stala 13.976.000 kron.

Umril je znani francoski pisatelj Jean Lorrain.

Carinska vojska je nastala med Špansko in Švico.

Zaplenili so zaboj pušk v baboški okolici na Španskem.

Hudodelstvo učitelja. V Durnbergu na Bavarskem so zaprli 27letnega učitelja Adolfa Müllerja. Sumijo, da je onečastil in na grozen način umoril 7letno učenko Ido Wunschelmayer, ki so jo pogrešali več dni.

Nesreča v železniškem predoru. V predoru Martigny pri Genevi se je razpočila dinamitna patrona. Smrtonovarno sta ranjena dva, trije delavci pa lahko.

Dva japonska parnika sta trčila včeraj v bližini Saše. En parnik se je potopil. Od parnikove posadke pogrešajo 27 mož. Ostalo posadko so rešili.

Stavka poljedelskih delavcev v Galiciji. V rohatynskem okraju so poizkusili agitatorji s silo vprizoriti stavko poljedelskih delavcev. Odposlali so več pehotnih stotnij in eskadron kavalerije.

Telefonska in brzojavna poročila.

VOLITEV NA SPODNJEM ŠTAJERSKEM.

Maribor, 3. julija. »Narodova« vest, da se je tukajšnja duhovščina že odločila za kakega kandidata namesto Berkisa je neresnična.

DRŽAVNI ZBOR. — ČEŠKI KLUB.

Dunaj, 3. julija. Danes državni zbor razpravlja o nujnem predlogu poslance Noske proti povišanju poštnih pristojbin. Trgovski minister Fort je izjavil, da je povišanje radi zboljšanja položaja poštnih uslužbencev potrebno, da pa bo s tem še počakal, da se dogovori s prizadetimi faktorji. Češki klub je izvolil za svojega načelnika dr. Kramfa s 26 proti 31 glasovi.

ZASEDANJE DRŽAVNEGA ZBORA IN VOLILNA REFORMA.

Dunaj, 3. julija. V seji načelnikov klubov je ministrski predsednik Beck na vprašanje, koliko časa bo državna zbornica še zbrana, odgovoril, da o tem ne more sedaj ničesar reči, poslancem polaga le na srce, da naj bi bila volilna reforma v odseku rešena tako, da bi mogla že v poletni sezoni zasedanja priti pred zbornico. Ako bi pa bilo to nemogoče, tedaj se morajo vse težkoče odstraniti vsaj toliko, da se glavne točke volilne reforme sprejmejo v plenumu še v poletju. Volilna reforma naj se v odseku pospeši, da more priti že v drugi polovici tekočega meseca pred zbornico. Ministrski predsednik je prosil poslance, naj računajo s temi nameni vlade. Nato je bilo sklenjeno, da do prihodnjega petka ne bo sej državnega zbora. V sredo, četrtek, petek, soboto zborujejo delegacije. V sredo, četrtek, petek ima odsek za volilno reformo sejo ob 5. uri popoldne. Prihodnji teden je v torek zopet seja drž. zbora, nato pa zboruje odsek za volilno reformo v sredo in petek cel dan.

VODJA ALBANSKEGA GIBANJA ARETIRAN.

Trst, 3. julija. Tu je bil vsled zahteve turške vlade aretiran vodja albanskega gibanja Kinj Mati Koks, ki je pobegnil v Avstrijo in se je preživel kot delavec pri karavanški železnici. Tudi njegovo tovaršico 20letno Terezo Asta so aretirali in odposlali v Dalmacijo. »Piccolo« protestira proti izročitvi, češ, da je to le politični begunec in je bil navdušen pristaš pretendentu Kastriotu.

Trst, 3. julija. Kinj je bil aretiran na izrecno povelje turške vlade, ki je razpisala že prej 100 frankov na njegovo glavo in 300 frankov onemu, ki ga živega vjame, češ, da je zakrivil neštete zločine. Bil je navdušen za osvoboditev Albanije in neumoren sovražnik turškega jarma. Bil je pobratim vodje Noz-kola, ki so ga Turki ubili in Kinj je prevzel za njim krvno maščevanje, napadel s tovariši turško vojašnico ter pobil šest Turkov.

Trst, 3. julija. Kinj je bil nazadnje v zvezi z Borisom Sarafovom, ki je organiziral bolgarsko četo, da zopet napade Turke. Med Avstrijo in Turčijo ni izročilne pogodbe; torej je izročitev Kinja v turške roke neutemeljena. Kinj pravi, da se dá rajši takoj obesiti, kot pa oddati v turške roke.

BUDIMPEŠTA V TEMI.

Budimpešta, 3. julija. Sinoči so začeli stavkati delavci v plinarni, ki so se jim pridružili prižigavci svetilk. Mesto je bilo v temi. V plinarno so poslali vojake.

ZOPER LAKOTO.

Peterburg, 3. julija. Ko je pri razpravi o smrtni kazni hotel govoriti generalni prokuror mornarice, so upili nanj: »Rabelj Schmidtov!« Ne pustimo govoriti vladnim morivcem in roparjev. Moral je zapustiti dvorano.

Peterburg, 3. julija. Duma je soglasno sprejela zakonski načrt, da se smrtne obsodbe opuste. Ministrski predsednik Goremi-kin je podal svojo demisijo ter je izjavil, naj se jo sprejme, ali naj se mu pa da dovoljenje, da dumo razpusti.

ZOPE RLAKOTO.

Peterburg, 3. julija. Notranje ministrstvo je predložilo dumi, da se vzame poročilo 100 milijonov rubljev v pomoč 172 okrajev kjer je letos žetev slab.

UMORIL POLICAJEV V VARŠAVI.

Varšava, 3. julija. Tu je bil izvršen napad na 6 policistov. Dva sta mrtva, 3 ranjeni, eden je ostal nepoškodovan. Dve mimogredoci oseb sta mrtvi.

ANGLEŠKA ESKADRA V RUSKIH VODAH.

Peterburg, 3. julija. Angleška eskadra pride dne 26. julija v Libavo, kjer ostane šest dni.

Kavarna in restavracija.

Nova zgradba, 70 elegantnih sob, lift, električna razsvetljava.

Hotel BALKAN, Trst.

Kavarna in restavracija.

Kopelji.
Cene zmerne.
Počakaj & Kögl.

Zahvala.

O prebitki, nenadomestni izgubi naše iskreno ljubljene preblage mame oziroma stare mame, tašče in tete, gospe

Marije Vilar roj. **Zarnik**

došlo nam je toliko dokazov sožalja, da nam je le tem potom možno se vsem kar najiskrenejše zahvaliti. Osobito se zahvaljujemo prečastitim gospodom duhovnikom, visokorodnemu gospodu baronu Rechbachu, gospej baronici ter gospicam baronesam za častno spremstvo; gospodom pevcem za ganljive žalostinke ter vsem p. n. sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so dospeli od daleč in blizu spremit blago pokojnico na zadnji poti.

Prosimo tudi, naj se nam blagohotno oprusti, ako kdo izmed sorodnikov, prijateljev ali znancev pomotoma ni dobil posebnega obvestila.

V Dobu, dne 2. julija 1906.

1483

Žalujoči ostali.

1484 3-1

P. n.

Usojam si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem svojo na

Zgornjem Rožniku

obstoječo gostilno prodala g. Karolu Bergmanu.

Proseč najuljudneje, da čast. gostje doslej meni izkazano zaupanje izkažejo tudi mojemu nasledniku, se priporočam in bilježim

odličnim spoštovanjem

Jerica Peršin.

P. n.

Ozira se na predstoječo objavo, usojam si slav. občinstvu najuljudneje naznaniti, da sem kupil staro in dobro znano gostilno na

Zgornjem Rožniku.

Priporočam se častitim gostom za mnogobrojni obisk in bilježim

odličnim spoštovanjem

Karol Bergman.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji sračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Relativna vlaga	Padežina v 24 urah v mm
2	9. zveč.	737.7	16.7	sl. jvzh.	j. vzh.	0.0
3	7. jut.	738.8	12.3	sl. jz.	j. vzh.	0.0
	2. pop.	738.3	24.0	sr. jvzh.	del. ob.	

Srednja včerajšnja temp. 16.4°, norm. 19.2°.

Razglas.

Na Savi ob juž. želez. se bodo izvršila sledeča popravila:

streha na cerkvi. ostrešje in streha na zvoniku ter okna v župnišču.

Proračun: 4456 K. Minuendo razba bo v župnišču na Savi dne 4. julija t. l. ob 4. uri popoldne. Načrt in proračun na razpolago ravnotam.

Sava ob juž. želez., 28. junija 1906.

Za stavbni odbor:

1457 3-3

Josip Koblar.

Hiša

z gostilno in prodajalno ter tobakarno,

gospodarskim poslopjem in zemljiščem vred se prodá ali dá v najem.

Več pov. lastnik **Ivan Feberžar**, Struge št. 7. P. Videm-Dobropolje. 1479 4-1

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Na izvanredni občni zbor

vabi

pogrebno društvo

„Marijine bratovščine“ v Ljubljani

svoje moške in ženske ude

na dan 8. julija 1906 dopoldne ob 10. uri

v veliki dvorani „Mestnega doma“.

Dnevni red:

1. Prememba društvenih pravil.
2. Posamezni nasveti udov.

Ker je zadeva važna, se prosi mnogobrojne udeležbe.

1481 1-1

Društveno vodstvo.

Razpis.

Razpisuje se

minuendo-dražba za zgradbo poslopja štirirazredne ljudske šole

v Igvasi, občini Stari trg, na dan 8. julija 1906, t. j. prihodnjo nedeljo, ob 11. uri dopoldne.

Načrti, proračun in pogoji so na ogled v občinski pisarni v Starem trgu od 4. julija nadalje.

Stari trg pri Ložu, dne 2. julija 1906.

Za stavbeni odbor:

P. HAVPTMAN,
načelnik.

14773 - 1

Spominjajte se „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

Zdravilišče in

Postaja c. kr. drž. železnice 1 en četrt ure od Ljubljane. Najkrajša gorska lega, popolno zavarovano pred vetrom mila, podplaninska klima.

Popolno zdravljenje z vodo (sistem Priestnitz, Winternitz in Kneip), solne kopeli, ogljenokisle in električne kopeli, zdravljenje s suhvročnim zrakom, masaža zdravila

gimnastika in elektroterapija pialni bazen, senčnat zdraviliški park, izborno restavracija; za bolne na živcih in za notranje bolezni; tudi za tiste, ki potrebujejo oddiha brez zdravljenja. Udobna stanovanja v zdravilišču in raznih vilah.

kopališče Kamnik (Kranjsko)

Zmerne cene. Otvorjeno do oktobra.

Prospekte pošilja zastoj 916 15-13

dr. R. Wackenreiter

zdravnik, voditelj in kopališki najemnik.

2291 171

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Rekompt in inkasno menie.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje predjme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.

Borana naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vridga.

Promet s čekli in nakaznicami.

Podružnice:

Praga z menjalnici: Graben 25, Mala stran, Mostj. ulica 17, Žitkov, Husova ulica 37, Brno, Veliki trg 10, Baden, Glavni trg 4, Čoška Lipa, Čoška Kamnica, Moravski Zumberg, Schillerjeva cesta 3, Mühltag, Fran Josipa trg 9, Novi Jičín, Crna cesta 8, Pízen in Svítava.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogel Rennweg), IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150 66

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.